

Asia: VN/13803/2022

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain 4 luvun muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa.

Yhteisjärjestö pitää esitettyjä muutoksia kannatettavina. Muutokset sujuvoittavat toimeenpanoa ja edistävät sovittelun ymmärrettävyyttä niin hakijan kuin toimeenpanijan kannalta. Esitetyt muutokset ovat toimeenpantavissa.

Hallituksen esityksessä 4 luvun 2 pykälässä tavanomaisesta palkanmaksujaksosta poikkeamisella tarkoitettaisiin myös tilannetta, jossa lauantaina tai pyhäpäivänä erääntyvä palkka maksetaan edellisenä arkipäivänä työsopimuslain säännöksen johdosta. Yhteisjärjestö toteaa, että palkanmaksusta edellisenä arkipäivänä on säädetty työsopimuslain 2 luvun 15 pykälässä. Tilanteita voi olla vaikea havaita käytännön työssä.

Yhteisjärjestö esittää harkittavaksi vielä muutoksen työttömyysturvalain 4 luvun 3 pykälää koskien.

Hakijalla on oikeus soviteltuun päivärahaan, kun hän saa tuloa osa-aikatyöstä eikä osa-aikaisuus johdu henkilön omasta tahdosta. Oikeutta soviteltuun etuuteen ei kuitenkaan ole, jos sovittelujaksolla huomioitava työaika ylittää 80 % alalla sovellettavasta kokoaikaisen työntekijän enimmäistyöajasta. Sovittelujakso määräytyy palkanmaksujakson mukaisesti ja on 4 kalenteriviikkoa, jos palkka maksetaan 2 viikon jaksoissa ja kuukausi, jos palkka maksetaan kuukausittain tai kaksi kertaa kuussa (esim. 1.-15. päivä ja 16.- viimeinen päivä).

Neljän viikon sovittelujaksolla työaika tarkastellaan 20 kalenteripäivän, eli todellisten maksettavien etuuspäivien mukaan. Kuukauden sovittelujaksolla työaika kuitenkin tarkastellaan aina laskennallisen 21,5 kalenteripäivän mukaan riippumatta siitä, kuinka monta etuuteen oikeuttavaa päivää kuukaudessa todellisuudessa on. Näin tehdään myös tilanteessa, jossa henkilön työsopimus tosiasiallisesti on osa-aikainen eli työaika on enintään 80 % alan kokoaikaisesta työajasta ja työaika myös toteutuu sopimuksen mukaan osa-aikaisena.

Yli 21,5 päivää sisältäviä kuukausia on esimerkiksi vuonna 2022 enemmän kuin puolet kuukausista eli seitsemän (7): maaliskuu-, touko-, kesä-, elokuu-, syys-, marraskuu- ja joulukuu. Vaikka henkilö tosiasiallisesti

tekeekin jatkuvasti osa-aikaista työtä, jossa työaika on 78,43 % (30 h viikossa ja 6 h päivässä, alan täysi työaika on 38,25 h viikossa), työttömyysturvalain säädöksen mukaan hänen työaikansa ylittää 80 % em. seitsemänä kuukautena. Tämä sen takia, että työnantaja maksaa henkilölle palkan kuukausittain eikä kahden viikon jaksoissa ja lain mukainen työaikatarkastelu tehdään 21,5 päivän mukaan. Toisin sanoen samoilla työtunneilla samanlaisella osa-aikaisella työsopimuksella maksetaan tietyissä tilanteissa soviteltua päivärahaa niille, joille työnantaja maksaa palkan kahden viikon jaksoilta, mutta ei niille, joille työnantaja maksaa palkan kerran tai kaksi kertaa kuukaudessa.

Näin ollen Yhteisjärjestö ehdottaa, että työttömyysturvalain säännöstä muutetaan niin, että osa-aikaisessa työssä työaikaa tarkastellaan sovittelujakson todellisten etuuspäivien (5 päivää viikossa) mukaan myös kuukausittain päivärahaa soviteltaessa. Muutos takaisi yhdenvertaisen kohtelun kaikille osa-aikatyötä tekeville riippumatta siitä, kuinka usein työnantaja maksaa heille palkan.

Lisäksi Yhteisjärjestö toteaa, että vaikka työssäoloehto tultaisiin euroistamaan rinnakkaisen lakiehdotuksen mukaisesti, työaikatarkastelu tehtäisiin edelleen maksettujen työtuntien perusteella. Selvyiden vuoksi todetaan, että tulorekisteristä harvoin käy ilmi, moneltako tunnilta palkkaa on maksettu. Tämän vuoksi kassat joutuvat edelleen pyytämään palkkalaskelmia saadakseen selville, kuinka monelta tunnilta palkkaa on maksettu, eli ylittyykö työaika vai ei.

Villman Aki
Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö ry